

Waterschap
Rivierenland

Reactienota Addendum VKA / MER fase 1

Dijkversterking Streefkerk-Ameide-Fort Everdingen

*sterke dijken
schoon water*

Overzicht gegevens document

Titel	Reactienota Addendum VKA / MER fase 1
Subtitel	Dijkversterking Streefkerk-Ameide-Fort Everdingen
Projectnummer	100489
Referentienummer	2024084462/2024084510
Revisie	D2.0
Datum	14-11-2024

Vrijgegeven door Manager Integraal Ontwerp en Planproducten

Vastgesteld door Projectmanager

Inhoud

1	INLEIDING	4
1.1	Het project.....	4
1.2	Addendum MER fase 1.....	4
1.3	Nota addendum Voorkeursalternatief (VKA).....	4
1.4	Reactienota	5
1.5	Leeswijzer	5
2	WERKWIJZE EN PROCES.....	6
2.1	Participatie	6
2.2	Beantwoording inspraakreacties.....	6
2.3	Ambtshalve wijzigingen.....	7
2.4	Vervolgstappen	7
3	WIJZIGINGEN IN DE NOTA ADDENDUM VKA EN HET ADDENDUM MER FASE 1.....	8
3.1	Wijzigingen naar aanleiding van inspraakreacties	8
3.1.1	<i>Wijzigingen in de Nota Addendum VKA.....</i>	8
3.1.2	<i>Wijzigingen in het Addendum MER</i>	8
3.2	Ambtshalve wijzigingen.....	9
3.2.1	<i>Wijzigingen in de Nota Addendum VKA.....</i>	9
3.2.2	<i>Wijzigingen in het Addendum MER</i>	10
4	VERWIJZINGEN	12
BIJLAGE I	OVERZICHT REACTIES OP CONCEPT NOTA VOORKEURSALTERNATIEF EN/OF CONCEPT MER FASE 1.....	13

1 Inleiding

1.1 Het project

De komende jaren werkt Waterschap Rivierenland (WSRL) aan de versterking van de Lekdijk tussen Streefkerk, Ameide en Fort Everdingen (SAFE). De normtrajecten 16-3 en 16-4 staan hoog op de landelijke programmering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Uit toetsing van de voorverkenning blijkt dat circa 34 kilometer van de 40 kilometer lange dijk in meer of mindere mate niet voldoet aan de in 2017 aangescherpte veiligheidsnorm. Het HWBP en het bestuur van WSRL hebben afgesproken dat de dijk stap voor stap wordt versterkt, oftewel door middel van een partiële versterking. Dit kan, omdat de dijk uiterlijk in 2050 moet voldoen aan de veiligheidsnormen. Dijkversterking SAFE richt zich op de delen van de dijk die het verst van de norm af liggen. De versterking wordt uitgevoerd in negen dijkzones en de realisatie is gepland van 2027 tot en met 2029.

Aan het einde van de verkenningsfase zijn een Milieueffectrapportage (MER) fase 1 en een Nota Voorkeursalternatief (VKA) opgesteld [1] [2]. De conceptversie van deze planproducten is destijds ter inzage gelegd. In de Reactienota is per zienswijze een reactie gegeven [3]. Vervolgens zijn deze planproducten waar relevant aangepast. Daarna zijn ze in juli 2022 vastgesteld door het dagelijks bestuur van het waterschap. In 2023 is besloten om de scope uit te breiden, om grotere aansluitende stukken te kunnen versterken en overlast te verminderen¹. Daarom is er een aanvulling (addendum) op het VKA van 2022 gemaakt. De bijbehorende planproducten noemen we Addendum MER fase 1 en Nota Addendum VKA.

1.2 Addendum MER fase 1

De Milieueffectrapportage (MER) zorgt ervoor dat de milieubelangen een plek krijgen in de alternatievenafweging. In 2022 is een MER Fase 1 opgesteld om, (mede) op basis van de milieueffecten van de kansrijke alternatieven, het oorspronkelijke VKA te kunnen bepalen. In verband met de uitbreiding van de scope zijn op sommige plekken nieuwe of aangepaste alternatieven opgesteld. Hiervoor zijn milieueffecten (opnieuw) bepaald en opgenomen in het Addendum MER fase 1.

Voordat de (oorspronkelijke) MER fase 1 is opgesteld zijn de uitgangspunten daarvoor bepaald in de 'Notitie reikwijdte en detailniveau' (NRD) [4]. In de NRD staat welke oplossingen en welke milieuaspecten worden onderzocht, hoe uitgebreid en op welke manier.

1.3 Nota addendum Voorkeursalternatief (VKA)

Aan het begin van de planuitwerkingsfase zijn in verband met de uitbreiding van de scope een aantal kansrijke alternatieven verkend en uitgewerkt, als aanvulling op het VKA uit de verkenningsfase. Het doel hiervan was om stapsgewijs en onderbouwd te komen tot een gedragen addendum voorkeursalternatief (VKA). In de Nota addendum VKA zijn de genomen stappen onderbouwd en de kansrijke alternatieven afgewogen. Ook het addendum VKA, het resultaat van dit ontwerp- en trechteringsproces, is in de Nota addendum VKA beschreven.

De Nota addendum VKA is bedoeld voor een breed publiek. Voor iedereen die geïnteresseerd is in het voorkeursalternatief voor de dijkversterking, en op basis van welke afwegingen dit tot stand is gekomen. De doelgroep bestaat onder andere uit het waterschap, de ambtelijke en bestuurlijke

¹ In de uitgebreide scope wordt de veiligheidsopgave over ca. 12,3 kilometer opgelost, in plaats van ca. 9,4 km uit het oorspronkelijke VKA, en alle faalmechanismen binnen deze geografische scope worden opgelost. Van de ca. 12,3 kilometer worden in het ontwerp van het Addendum VKA over ca. 2,2 kilometer geen versterkingsmaatregelen toegepast, omdat daar na nader onderzoek geen veiligheidsopgave bleek te zijn.

partners, het Hoogwaterbeschermingsprogramma, maar ook betrokken bewoners en eigenaren en andere belanghebbenden en geïnteresseerden.

1.4 Reactienota

Het Addendum Nota VKA en het Addendum MER fase 1 hebben vanaf 8 augustus 2024 zes weken ter inzage gelegen. In deze Reactienota zijn de ingediende zienswijzen voorzien van een reactie en daarnaast zijn een aantal ambtshalve wijzigingen beschreven.

1.5 Leeswijzer

Het participatieproces en de werkwijze om tot deze Reactienota te komen zijn toegelicht in Hoofdstuk 2. De beantwoording van de individuele inspraakreacties is te vinden in Bijlage 1. Daarbij is de naam van de indiener niet opgenomen in verband met de bescherming van persoonsgegevens. In Hoofdstuk 2 wordt ook een korte samenvatting gegeven van de binnengekomen inspraakreacties. In hoofdstuk 3 zijn de wijzigingen naar aanleiding van de inspraakreacties en de overige ambtshalve wijzigingen beschreven.

2 Werkwijze en proces

2.1 Participatie

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is het noodzakelijk dat er voor de dijkversterking SAFE een ‘projectbesluit Omgevingswet’ genomen wordt. Hierbij hoort een verplichte projectprocedure met betrekking tot participatie. In dit kader zijn verschillende stappen gezet, zoals hieronder beschreven.

In 2022 in de verkenningsfase heeft het Voorkeursalternatief ter inzage gelegen. In juli 2022 is de definitieve Nota VKA vastgesteld. Een belangrijke gebeurtenis in het participatieproces van SAFE is de scopewijziging nadat de nota VKA is vastgesteld. Vervolgens zijn de volgende stappen doorlopen:

1. Mei 2023 tot januari 2024: persoonlijke gesprekken met stakeholders (bewoners, bedrijven en grondeigenaren) van stukken die aan de scope zijn toegevoegd. Hierbij zijn belangen, wensen en ideeën opgehaald en is een specifieke toelichting gegeven over het project.
2. November 2023: 3 inloopavonden voor betrokken stakeholders binnen de scope als ook nabij de scope waarbij de wijziging van de scope uiteengezet is. Er is ruimte geweest voor het stellen van persoonlijke vragen.
3. 17 januari 2024: Publicatie van ‘Kennisgeving voornemen & Kennisgeving participatie’ waarin de uitbreiding van de scope en gevolgen voor het (participatie)proces zijn beschreven.
4. Januari tot maart 2024: er zijn 10 dijkateliers (werksessies per dijkzone) gehouden voor alle direct betrokken stakeholders en stakeholders van de overgangsgebieden om de kansrijke alternatieven te bespreken.
5. Januari tot april 2024: Aanvullend op de dijkateliers zijn er brieven gestuurd naar alle direct betrokken stakeholders en stakeholders van de overgangsgebieden, waarin zij werden geïnformeerd over de gehouden dijkateliers. Hierin is de bewoners nogmaals de mogelijkheid geboden om hun input te leveren.
6. Juli 2024: Informatieavonden per dijkzone waarin het Addendum VKA is toegelicht. Naar aanleiding van de informatiebijeenkomsten zijn in de maanden daarna diverse vervolgspraken gemaakt voor een persoonlijk gesprek.
7. Augustus en september 2024: De Nota Addendum Voorkeursalternatief en het Addendum MER fase 1 deel A en B zijn op 8 augustus 2024 voor een periode van zes weken ter inzage gelegd.

Aanvullend op bovenstaande zijn er informerende brieven gestuurd met betrekking tot conditionerende onderzoeken en visuele inspecties.

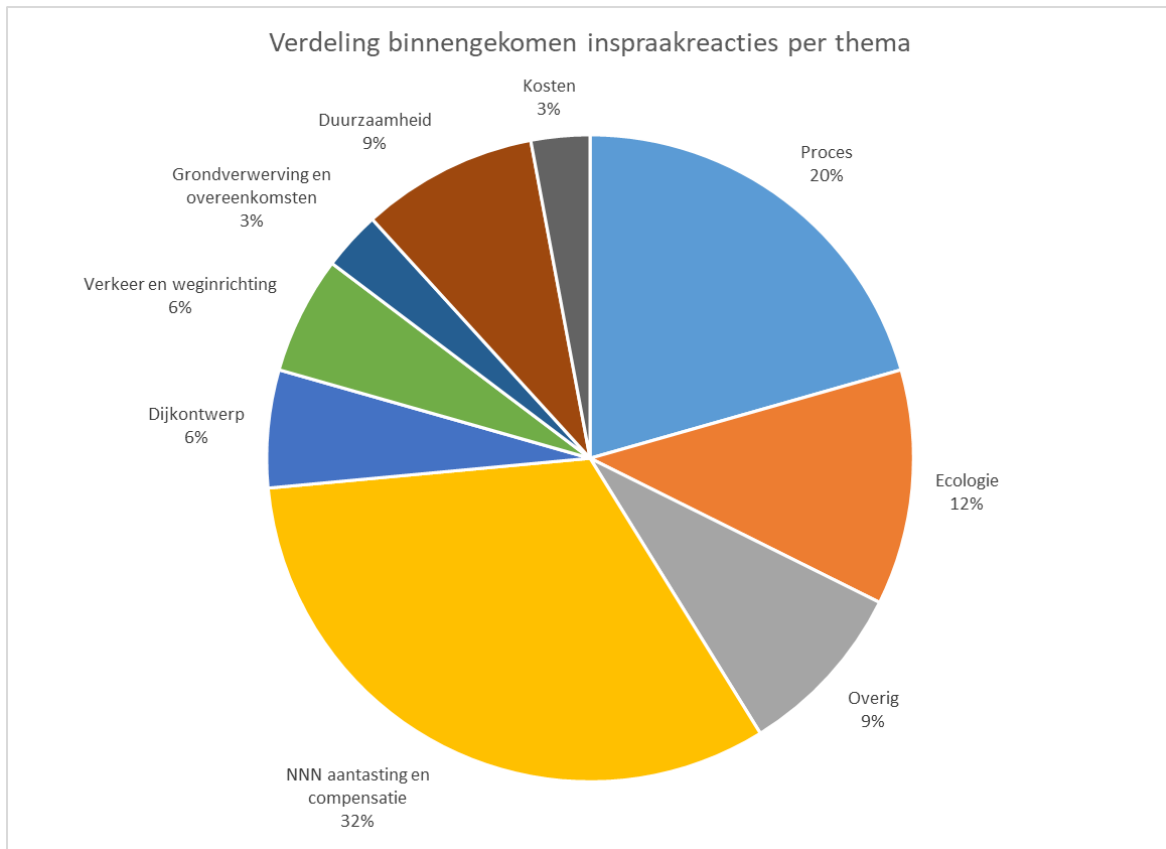
Er zijn vanaf juli 2022 drie nieuwsbrieven verstuurd (nummer 7: augustus 2022, nummer 8: november 2023, nummer 9: mei 2024).

2.2 Beantwoording inspraakreacties

In totaal zijn er in de inspraakperiode 12 inspraakreacties binnengekomen. De inspraakreacties zijn zorgvuldig beoordeeld en beantwoord. Alle inspraakreacties zijn individueel beoordeeld (zie bijlage 1). Iedereen die een inspraakreactie heeft ingediend, wordt geïnformeerd over hoe hiermee is omgegaan via deze Reactienota. Een aantal inspraakreacties heeft geleid tot aanpassingen in de concept Nota addendum VKA, zie Hoofdstuk 3.

De inspraakreacties bevatten soms meerdere vragen, die allemaal individueel zijn beoordeeld. Dit heeft geleid tot 62 losse vragen en opmerkingen. In onderstaande afbeelding is een korte analyse

van de verdeling van onderwerpen van de inspraakreacties opgenomen. De meeste aangehaalde onderwerpen in de inspraakreacties hebben betrekking op het proces en NatuurNetwerk Nederland (NNN).

2.3 Ambtshalve wijzigingen

Vanuit overleggen met de ambtelijke partners tijdens de ter inzagelegging is een aantal aandachtspunten naar voren gekomen. Dit heeft geleid tot een aantal wijzigingen in de concept Nota Addendum VKA en het concept Addendum MER fase 1 (zie paragraaf 3.2 en 3.3).

2.4 Vervolgstappen

Naar verwachting worden op 27 januari 2025 de Reactienota, de aangepaste Nota Addendum Voorkeursalternatief en de aangepaste Addendum Milieueffectrapportage fase 1 behandeld in de Commissie Waterveiligheid van Waterschap Rivierenland. De Commissie Waterveiligheid adviseert het dagelijks bestuur van Waterschap Rivierenland. Het dagelijks bestuur van Waterschap Rivierenland zal vervolgens naar verwachting op 11 februari 2025 de definitieve Nota Addendum Voorkeursalternatief vaststellen. Na deze vaststelling door het dagelijks bestuur worden de definitieve Reactienota, Nota Addendum VKA en Addendum MER fase 1 vrijgegeven en gecommuniceerd.

3 Wijzigingen in de Nota Addendum VKA en het Addendum MER fase 1

De binnengekomen zienswijzen hebben geleid tot een aantal wijzigingen in de Nota Addendum VKA en het Addendum MER fase 1. Daarnaast zijn er ook interne ambtshalve wijzigingen doorgevoerd. De wijzigingen zijn in dit hoofdstuk beschreven.

3.1 Wijzigingen naar aanleiding van inspraakreacties

De inspraakreacties hebben tot 1 wijziging in de Nota Addendum VKA geleid en 4 wijzigingen in het Addendum MER fase 1.

3.1.1 Wijzigingen in de Nota Addendum VKA

Zienswijze 10.11

De indiener van zienswijze 10 betwijfelt het draagvlak van alternatief 1 in dijkzone 3, de buitenwaartse asverschuiving. Op basis hiervan is de score aangepast, aangezien draagvlak een functie is van omwonenden, bedrijven en andere betrokkenen. Uit de zienswijze is gebleken dat het draagvlak niet voor iedereen geldt, en daarom geen ++ gegeven kan worden. Beide alternatieven scoren nu een +.

3.1.2 Wijzigingen in het Addendum MER

Zienswijze 4

De indiener stelt voor om maatregelen ten behoeve van de otter als meekoppelkans te onderzoeken. De meekoppelkansen zoals voorgesteld in de zienswijze zijn opgenomen in MER deel A (paragraaf 5.4) en deel B (paragraaf 3.7.6) bij het onderdeel 'Biodiversiteit' dat valt onder het aspect Duurzaamheid.

De volgende passage is toegevoegd: *Tenslotte verspreidt de otter zich steeds verder over Nederland, ook Zuid-Holland. Grote rivieren met uiterwaarden en verbindingen naar watergangen in het achterland spelen hierbij een belangrijke rol. Dat geldt ook voor het traject langs de Lek waar de dijkversterking gaat plaatsvinden. Op verschillende plekken zoals bij Nieuwpoort, Langerak en de Zouweboezem zijn al otters waargenomen. De inrichting van de dijkversterking kan interessante en kostenefficiënte meekoppelkansen bieden om ervoor te zorgen dat de otter veilig kan migreren langs de oever van de Lek en ook zijn weg naar watergangen (bijv. Oude Zederik, de Smoutjesvliet en de Ammersche boezem) in de Alblasserwaard kan vinden. Daarom wordt als meekoppelkans meegenomen dat bij de inrichting van de dijkversterking getracht wordt rekening te houden met de otter en andere oevergebonden soorten. Dit kan bijvoorbeeld met innovatieve faunapassages die de rivier verbindt met watergangen in het achterland. Infrastructuur waar de otter gebruik van zou kunnen maken zijn 'sifon'-constructies of een verzonken buis in de weg of in een verkeersdrempel. Bij elk van deze structuren zal de impact op de waterveiligheid en de effectiviteit van de maatregel onderzocht worden. Hierin werken ecooloog en waterveiligheidsspecialist samen.*

Zienswijze 10.7

De indiener stelt voor om de beoordeling op het aspect houtopstanden van alternatief 3.2 te wijzigingen van zeer negatief naar negatief. De beoordeling van het effect op houtopstanden bij Dijkzone 3 Vianen-West – Alternatief 2 is ongewijzigd, uitgaande van de worst case situatie waarbij de bomen direct langs de dijk niet behouden kunnen blijven en de kwetsbare bomen daarachter vervolgens door windworp aangetast worden. Wel is er om de huidige beoordeling verder te ondersteunen explicieter verwezen naar het boomtechnisch onderzoek dat heeft plaatsgevonden. Dit is toegevoegd aan zowel MER deel A (paragraaf 5.2.3, beoordeling Natuur) als deel B (paragraaf 3.1.5.3, beoordeling Effect op houtopstanden).

De volgende passage is toegevoegd: *In 2023 heeft uitgebreid onderzoek plaatsgevonden naar de bestaande houtopstanden langs de waterkering, in het Viaanse bos (Arcadis, 2023). Deze bomen zijn kwetsbaar en in de praktijk uit zich dat ook in een relatief hoge hoeveelheid windworp. De eerste rij bomen en soms ook heesters gezien vanaf de waterkering functioneren nu als windbreker op het achterliggende deel. Als deze windbrekers vanuit de dijkversterking worden verwijderd, is de kans op schade aan andere houtopstanden in het achtergelegen deel groot. Deze afweging is meegenomen in de effectbeoordeling waardoor de beoordeling zeer negatief (-) is voor alternatief 2.*

Zienswijze 10.14

De indiener vermoedt dat de rabatten in dijkzone 4 niet worden aangetast. Wanneer dit het geval is, verzoekt de indiener dit expliciet te vermelden. Bij de effectbeoordeling van Landschap en ruimtelijke kwaliteit en Cultuurhistorie en archeologie voor Dijkzone 4 Helsdingen is nu expliciet vermeld dat de rabatten in geen van de alternatieven worden aangetast. Dit is toegevoegd aan zowel MER deel A (paragraaf 5.2.4, beoordeling Landschap en ruimtelijke kwaliteit en beoordeling Cultuurhistorie en archeologie) als deel B (paragraaf 4.1.4.4 en 4.2.4.4).

De volgende passage is toegevoegd: *De rabatten in deze dijkzone worden in geen van de alternatieven aangetast.*

Zienswijze 10.19

De indiener geeft aan dat op basis van het beoordelingskader voor NNN de toegekende score voor alternatief 3.1 en 3.2 zou moeten worden aangepast van negatief naar zeer negatief. Dit is niet aangepast. Het beoordelingskader voor NNN (onderdeel van aspect Natuur) is naar aanleiding van deze zienswijze wel gewijzigd, omdat de toelichting bij de verschillende mogelijke effectscores niet duidelijk genoeg was. De toelichting bij de ‘-’ in het beoordelingskader aangepast.

De volgende passage is aangepast van: *“Negatief effect op wezenlijke kenmerken of waarden van Natuurnetwerk Nederland. Effecten blijven beperkt tot de werkzaamheden en functionele eenheden gaan niet verloren. Daarmee wordt bedoeld dat het verlies beperkt blijft tot het ruimtebeslag”* naar *“Negatief effect op wezenlijke kenmerken of waarden van Natuurnetwerk Nederland. Effecten blijven beperkt tot de werkgrenzen en functionele eenheden gaan niet verloren.”*

Daarbij is ook een verduidelijking doorgevoerd in Figuur 3.1 van MER deel B. Het gaat hier dus om andere formulering en visualisering, ter verduidelijking van de werkwijze. Deze wijziging is enkel doorgevoerd in MER deel B (paragraaf 3.1.2.2), aangezien het beoordelingskader voor Effect op NNN-gebieden alleen in dit document staat.

3.2 Ambtshalve wijzigingen

Er is een aantal ambtshalve wijzigingen doorgevoerd. Dit heeft geleid tot 3 wijzigingen in de Nota Addendum VKA en 4 wijzigingen in het Addendum MER fase 1.

3.2.1 Wijzigingen in de Nota Addendum VKA

Er zijn drie ambtshalve wijzigingen doorgevoerd, beide in paragraaf 15.1.4 *Compenserende en mitigerende maatregelen*.

In de Nota Addendum VKA werd twee keer foutief de term ‘stadspoort’ gebruikt. De stadspoort van Vianen is de Lekpoort, terwijl de Hofpoort wordt bedoeld. De term ‘stadspoort’ om deze reden aangepast naar ‘Hofpoort’, in paragraaf 6.1 van de Nota Addendum VKA.

In gesprekken met de provincie Zuid-Holland en de provincie Utrecht over de benodigde compenserende maatregelen voor Natuur Netwerk Nederland (NNN) is naar voren gekomen dat de te compenseren oppervlaktes in tabel 15-2 op een aantal punten aangepast moeten worden. Ten eerste is naar voren gekomen dat er geen sprake is van aantasting van NNN (en noodzaak tot compensatie) op plekken waar alleen het buitentalud van de dijk wordt verflauwd binnen het oppervlakte dat is aangewezen als N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Er treedt dan namelijk geen wijziging op in oppervlakte of kwaliteit van NNN-ecotopen. Het hanteren van dit uitgangspunt leidt in Dijkzone 2 tot een verkleining van de compensatieopgave. Ten tweede is naar voren gekomen dat er in Zuid-Holland wel rekening gehouden moet worden met een kwaliteitstoeslag. Vooruitlopend op de vaststelling van nieuwe beleidsregels onder de Omgevingswet, moet hierbij worden uitgegaan van de beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013. Het toepassen van de kwaliteitstoeslag leidt tot een grotere compensatieopgave.

Daarnaast staat in deze paragraaf beschreven dat er compenserende maatregelen moeten worden getroffen in het kader van de aantasting van KRW-ecotopen. Er staat dat in totaal circa 5,6 ha van ecotoop R8 (zoete getijdewateren op zand of klei) wordt geraakt, waarvan circa 3,9 ha overlapt met NNN (beide exclusief kwaliteitstoeslag). Hier is een extra uitleg aan toegevoegd. *Om te bepalen wat er moet worden gecompenseerd, is er nog een gedetailleerdere analyse nodig, waarbij het ruimtebeslag op locatiespecifieke KRW relevante ecotopen in kaart wordt gebracht. Dit zal plaatsvinden in de vorm van een BPRW-toets (toets aan het BeheerPlan RijksWateren). Deze toets zal plaatsvinden parallel aan de verdere uitwerking van het vergunningenontwerp.*

3.2.2 Wijzigingen in het Addendum MER

Er zijn vier ambtshalve wijzigingen in het MER doorgevoerd. Deze worden hieronder elk kort toegelicht.

Ambtshalve wijziging 1

De beoordeling voor NNN bij dijkzone 11 is gewijzigd: zie paragraaf 5.2.9 in MER deel A en paragraaf 3.1.5.9 in MER deel B. Alle alternatieven scoren nu zeer negatief (--) i.p.v. negatief (-). Hierbij is de volgende uitleg opgenomen: *Omdat de dijk naar buiten wordt verlegd is het echter wel mogelijk dat de bomen die aan de buitenzijde van de dijk staan verloren gaan. Deze bomen schermen het grootste deel van de uiterwaarden af van de dijk waar de weg is gelegen. Op luchtfoto's is te zien dat het niet om een breed bos gaat, dus de afscherpende functie gaat verloren en als gevolg neemt verstoring in de uiterwaarden toe. Effecten gaan hiermee verder dan alleen het ruimtebeslag aan de rand en dit heeft gevolgen voor de functionele eenheid. Dit betekent dat de effectscore zeer negatief (--) is.*

Ambtshalve wijziging 2

Er zijn tekstuele wijzigingen doorgevoerd in het onderdeel Waterkwaliteit. Op enkele plekken werd gesproken van Oude Maas, terwijl dit Nieuwe Maas moet zijn. Deze wijzigingen zijn in MER deel A doorgevoerd in paragraaf 4.1.5 en in deel B in paragraaf 3.4.1.8 en 3.4.2.1. Daarnaast werd bij het onderdeel Waterkwantiteit bij Figuur 4-10 in deel A op pagina 47/Figuur 3-17 in deel B op pagina 121 gesproken van een uitsnede van oppervlaktewateren ter plaatse van de Waal, maar dit moet ter plaatse van de Lek zijn. Dit is ook gewijzigd in MER deel A in paragraaf 4.1.5 en in deel B in paragraaf 3.3.3.1.

Ambtshalve wijziging 3

In de stukken werd de Hofpoort, onderdeel van het kasteelterrein, de ene keer correct als 'Hofpoort' aangeduid maar op andere plekken als 'stadspoort'. Vianen heeft echter nog maar één

echte stadspoort en dat is de Lekpoort. Overal is gecontroleerd waar het om de Hofpoort en waar het om de Lekpoort (stadspoort) ging, en zo nodig gewijzigd.

Dit was in MER deel A relevant bij het hoofdstuk over de gebiedsbeschrijving voor het aspect Landschap en ruimtelijke kwaliteit (paragraaf 4.1.6), de Gebiedsomschrijving van Dijkzone 2 – Vianen-Oost (paragraaf 4.2.2), en de effectbeoordeling van Dijkzone 2 bij het onderdeel Cultuurhistorie en archeologie (paragraaf 5.2.2).

In MER deel B was dit relevant bij de omschrijving van de huidige situatie voor het aspect Landschap en ruimtelijke kwaliteit (paragraaf 4.1.3.1) en de effectbeoordeling van Dijkzone 2 voor Invloed op de aanwezige cultuurhistorische waarden (paragraaf 4.2.4.2).

Ambtshalve wijziging 4

Bij de beoordeling van houtopstanden bij Dijkzone 3 Vianen-West (Alternatief 2) is een zin toegevoegd over o.a. Oude bosgroeiplaatsen: *De houtopstanden in deze zone zijn aangemerkt als bijzonder en genieten hierdoor extra juridische bescherming, onder andere doordat een deel bestaat uit 'Oude Bosgroeiplaats', 'Historische laan', 'Landschappelijk bos/struweel', 'Landschappelijke zone', 'Beschermwwaardige gemeentelijke boomgroep' en 'Ecozone'.*

In MER deel A betreft dit een toevoeging bij paragraaf 5.2.3 en in deel B in paragraaf 3.1.5.3.

4 Verwijzingen

- [1] Milieu Effect Rapportage. Verkenning Dijkversterking Streefkerk - Ameide - Fort Everdingen, Tiel: Waterschap Rivierenland, 2022.
- [2] Nota Voorkeursalternatief. Verkenning Dijkversterking Streefkerk - Ameide - Fort Everdingen, Tiel: Waterschap Rivierenland, 2022.
- [3] Reactienota. Verkenning Dijkversterking Streefkerk - Ameide - Fort Everdingen, Tiel: Waterschap Rivierenland, 2022.
- [4] Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Verkenning Dijkversterking Streefkerk - Ameide - Fort Everdingen, Tiel: Waterschap Rivierenland, 2021.
- [5] Addendum Milieu Effect Rapportage. Planuitwerking Dijkversterking Streefkerk - Ameide - Fort Everdingen, Tiel: Waterschap Rivierenland, 2024.
- [6] Nota Addendum Voorkeursalternatief. Planuitwerking Dijkversterking Streefkerk - Ameide - Fort Everdingen, Tiel: Waterschap Rivierenland, 2024.

De stukken zijn tevens gepubliceerd op de projectwebsite:

www.waterschaprivierenland.nl/dijkversterking-streefkerk-ameide-fort-everdingen

BIJLAGE I Overzicht reacties op concept Nota Addendum Voorkeursalternatief en/of concept Addendum MER fase 1

Nr.	Betreffende dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie waterschap/ wijze van verwerking
1.1	n.v.t.	<p>Het is onze zienswijze dat het voor ons niet mogelijk is om op basis van de inhoud die wij belangrijk vinden een gefundeerde zienswijze te kunnen formuleren.</p> <p>Eenvoudigweg omdat die basisinformatie daarvoor mist en WSRL in zekere zin een monopoliepositie op deskundigheid heeft. Wij zijn en blijven in onze informatievoorziening van WSRL afhankelijk. Dus als wij niet op een begrijpelijke, transparante en navolgbare wijze van bepaalde inhoud kennis kunnen nemen, dan missen op dit moment de randvoorwaarden op basis waarvan we inhoudelijke repliek kunnen geven op een niveau die er wezenlijk toe doet.</p>	<p>Wij zijn van mening dat belanghebbenden, waaronder ook indiener, voldoende en zo zorgvuldig mogelijk zijn geïnformeerd gedurende het hele proces tot aan de totstandkoming van het voorkeursalternatief. Belanghebbenden zijn uitgenodigd voor dijkbijeenkomsten, keukentafelgesprekken, dijkateliers en hebben zo meerdere momenten de gelegenheid gehad hun inbreng te leveren. Informatie over het project en de ontwikkeling van het voorkeursalternatief is verstrekt door middel van nieuwsbrieven, de website van het project en tevens in individuele gesprekken. Indiener is in veel gevallen niet ingegaan of verschenen op uitnodigingen voor (keukentafel)gesprekken en dijkateliers. Een initiatief tot mediation liep stuk omdat indiener vlak voor aanvang nieuwe voorwaarden ter tafel bracht waaraan eerst moest worden voldaan.</p> <p>Verder is op de website van het project veel informatie en kennis te vinden over de procedure en de gevolgde stappen die hebben geleid tot dit voorkeursalternatief. Wij herkennen ons daarom niet in de zienswijze van indiener.</p>
1.2	n.v.t.	<p>Daardoor mist voornamelijk ook het fundament om samen tot oplossingen kunnen komen, hoezeer wij u vanaf het begin van dit proces ook uitdrukkelijk hebben aangeboden om medeverantwoordelijkheid te willen nemen. Hiervoor verwijs ik u naar eerdere communicatie, van al sinds 2021. Als integraal onderdeel aan deze zienswijze willen we graag een aantal bijlagen toevoegen van eerdere communicatie vanaf najaar 2023, waarvan we u voor het merendeel al eerder ook verzocht hebben om die op representatieve inhoud te gaan adresseren, en het daar nog steeds niet wezenlijk, noch reëel van gekomen is. Hierna separaat nagestuurd als bijlagen, respectievelijk met nummers 1 t/m 21.</p>	<p>Het is ons niet duidelijk wat indiener hier in dit verband met oplossingen bedoelt. De dijk wordt ter hoogte van het perceel van indiener niet versterkt en er vinden geen maatregelen op eigendommen van indiener plaats. Voor de door indiener genoemde meekoppelkansen heeft doorverwijzing naar gemeente en provincie plaatsgevonden, omdat deze buiten de scope van dijkversterking vallen of daarmee geen verband houden.</p> <p>De 21 bijlagen laten wij onbesproken omdat indiener niet concreet aangeeft waar indiener zich – voor wat betreft deze bijlagen – precies op beroept.</p>
1.3	n.v.t.	<p>Tenslotte stelt indiener in het kort gezegd voor om weer terug te gaan in het planproces door middel van een gesprek in het kader van mediation over doelstellingen, kaders, en randvoorwaarden en er zo op basis van inhoud samen uit te komen</p>	<p>Zoals onder 1.1 gesteld, zijn wij van mening dat vanaf het begin de genoemde zaken (doelstellingen, kaders, en randvoorwaarden) voldoende zijn benoemd in het gelopen proces met belanghebbenden. Bovendien liggen deze zaken ook vast in beleids(matige) kaders van de overheid (waterveiligheid) en het waterschap (bijvoorbeeld Ontwerpuitgangspunten primaire waterkeringen). Er is dan ook geen enkele reden om het proces over te doen. Bovendien zou dat leiden tot onnodige vertraging in het realiseren van de waterveiligheid en zou een en ander leiden tot extra (onnodige) kosten.</p> <p>Tenslotte er is een poging tot mediation gedaan door ons in 2023. Deze poging is helaas mislukt vanwege aanvullende voorwaarden die indiener stelde voorafgaand aan de mediation.</p>
2.1	n.v.t.	<p>Onze adressen bleken in uw planvorming nota bene binnen een straal van -15/+15 meter te liggen (d.w.z. tot letterlijk 15 meter OP onze percelen). Toch kon u ons pas voor het eerst actief vinden, nadat de 3 kansrijke alternatieven door u niet alleen al waren bepaald, maar door u ook al zonder ons al waren gewogen en wel op een dusdanige wijze dat u op de allereerste oriënterende informatieavond ons er al bij voorbaat over kon informeren dat 2 van de 3 door u zelf ter eerste bespreking voorgelegde kansrijke alternatieven geen realiteitswaarde hadden.</p> <p>Wij hebben u in 2021 meteen al reparatie voorgesteld, door wel echt in gezamenlijkheid, en op basis van de inhoud, te komen tot het benoemen van alternatieven die ook echt kansrijk zouden zijn, en dat alles tevens geheel binnen de al door u gestelde termijnen.</p>	<p>Deze zienswijze slaat niet op de periode van het totstandkomen van het Addendum Voorkeursalternatief.</p> <p>Zie hiervoor Reactienota Dijkversterking Streefkerk-Ameide-Fort Everdingen, mei 2022, Bijlage 1 Overzicht reacties op concept Nota Voorkeursalternatief en/of concept MER fase 1, Nummer 6 , subnummer 6 t/m 12.</p>

Nr.	Betreffende dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie waterschap/ wijze van verwerking
2.2	n.v.t.	<p>Toen u dat niet behulpzaam vond, hebben wij alternatief voorgesteld om dan toch tenminste ruimte te maken om alle door u zelf voorgestelde kansrijke alternatieven te kunnen bespreken, dus dan ook apart de 2 die niet eerder inhoudelijk aan bod waren gekomen (d.w.z. alleen in de context dat die niet gekozen konden worden).</p> <p>Toen u dat beantwoordde met een communicatiemoratorium, omdat u liever eerst het beoogde VKA wilde vaststellen, zijn wij daarop nog speciaal naar u toegekomen om aandacht te vragen voor de details van dit dossier en op basis van de inhoud alsnog te pleiten voor verbinding in een publiek-private samenwerking in deze planvorming. Daar heeft u uiteraard hartelijk voor bedankt, waarna u als Bestuur als vervolgactie uw beoogde VKA gewoon heeft vastgesteld, uitdrukkelijk zonder enig participatie samenwerkingsvoorstel inhoudelijk actief op te (laten) volgen.</p> <p>Als u daarna uw schrijven kunt verstrekken dat wij binnen uw inmiddels vastgesteld kader natuurlijk wel in gesprek konden over hoe wij aan die beslissing onze medewerking gingen vormgeven, dan heeft u als Bestuur een weloverwogen besluit genomen op basis van u bekende feiten en gebeurtenissen, en in weerwil van uw formele afkondiging die zonder voorbehoud gedaan, dat u voor dit SAFE traject zou kiezen voor de nieuwe Omgevingswet. Want die wet gaat uitdrukkelijk wel uit van een inhoudelijk participatieproces.</p> <p>En dit handelen valt naar onze mening niet te repareren met verder een onnavolgbare semantiek.</p>	<p>Deze zienswijze slaat niet op de periode van het totstandkomen van het Addendum VKA.</p> <p>Zie hiervoor Reactienota Dijkversterking Streefkerk-Ameide-Fort Everdingen, mei 2022, Bijlage 1 Overzicht reacties op concept Nota Voorkeursalternatief en/of concept MER fase 1, Nummer 6 , subnummers 12 t/m 24.</p>
2.3	n.v.t.	<p>Ons voorstel van participatie in mediation gaat in de kern niet over de optie van een mediation als communicatievorm. Het is geen lege huls waarbinnen de communicatie verbeterd kan worden over wat uw scenario is geworden, of zal gaan zijn in alle mogelijke varianten. Participatie gaat in zijn essentie juist uitdrukkelijk over intrinsieke betrokkenheid op de inhoud voor uw visie- en besluitafwegingen uit, de mogelijkheid om met u te komen tot een wezenlijke samenwerking bij de planvorming waarin wij alweer en intensief geraakt gaan worden. Terwijl de problemen van eerdere aanpak nog niet eens zijn opgelost.</p> <p>En evenmin kunt u participatie afserveren als keuzemenu. Inspraak (oude wet), gevolgd door een duitse komma, gevolgd door het woord participatie (nieuwe omgevingswet) staat volgens de Nederlandse Taalunie voor “een keuzemogelijkheid” of het “indiceert dat iets niet bekend is”. Het vervangen van die duitse komma voor een casu quo (c.q) maakt dat er bepaald niet beter op, dat staat voor “als dat nodig is”.</p> <p>Op dit moment impliceert uw handelen en ook juist uw niet-handelen op cruciale momenten dat u participatie als Bestuur klaarblijkelijk niet nodig acht, anders had u uw besluitvorming er nooit op deze wijze op door kunnen zetten, niet met het dossier dat voor u lag, al in 2021, dan nog steeds in 2022 en ook bij planwijzigingen in 2023. U bent er nota bene uitdrukkelijk mee bekend dat u zelfs het opvragen van ons eigen SAFE dossier kwalificeert als misbruik van recht en dus niet verstrekt terwijl de termijnen verstrijken om er op te kunnen reageren. Ook voor wat betreft uw planaanpassing heeft u de om verzochte schriftelijke en inhoudelijk navolgbare onderbouwing niet willen verstrekken. Dus waar denkt u dat wij zoal over kunnen participeren bij u?</p>	<p>We nemen kennis van wat u hier schrijft. Het bevat geen concrete zienswijze. Op de aan het eind gestelde (retorische) vraag door indiener is al eerder betoogd (antwoord op reactie 1.1) dat er wel degelijk mogelijkheden voor participatie zijn geweest.</p>

Nr.	Betreffende dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie waterschap/ wijze van verwerking
2.4	n.v.t.	<p>Wij willen u meegeven in dit 2e deel van onze inspraak met nadere bijlagen (1e deel is van 14 augustus met 21 bijlagen, waarop nu wordt doorgenummerd naar 22 tot en met 28 bijlagen, die hierna volgen):</p> <p>Het communicatiemodel dat door uw organisatie wordt gehanteerd, een R-informatie interactiemodel in een sterk verkokerde variant, is op fundamentele gronden een zorgelijke ontwikkeling, in potentie niet zonder gevaar ook. Wij hebben u getracht uit te leggen hoe dat werkt, wat het doet en op basis waarvan wij dat vinden, inclusief een vergezicht van waar het verder nog toe kan leiden op basis van reeds bestaande technieken, en het is nog maar de vraag hoe zich dat verhoudt tot de nieuwe Omgevingswet.</p>	<p>Zie het antwoord op inspraakreactie 1.1.</p> <p>De bijlagen 22 t/m 28 laten wij evenals onder 1.2 onbesproken omdat indiener niet concreet aangeeft waar hij zich – voor wat betreft deze bijlagen – precies op beroept.</p>
2.5	n.v.t.	<p>Ons voorstel is en blijft dan ook, ga alsnog met ons zoeken naar verbinding en consensus op basis van de inhoud. Er is geen soort-van weg naar participatie. Participatie is de weg om samen te bewandelen. Dus wat dacht u daarvan? Wij zien hierin ieder geval goede mogelijkheden om er op de inhoud samen uit te komen als u dat wel wilt gaan toelaten.</p>	<p>Zie het antwoord op inspraakreactie 1.1, 1.2 en 1.3.</p>
3	n.v.t.	<p>Wat in ieder geval van belang is, is dat u gaat noteren dat er bij ons geen begrip is voor uw Addendum VKA, geen begrip is voor de hele gang van zaken, geen inzicht ook in keuzes die u daarin begaan bent op basis van gebrek aan informatie inzake uw Addendum VKA en dat wij als direct belanghebbende bedrijven en bewoners van het bedrijventerrein dat 3 adressen bestrijkt ook niet akkoord zijn met dit Addendum VKA wat ons wederom em de direct opvolgende keer weer zwaar zal gaan raken. En u derhalve zult moeten noteren dat er bij ons in ieder geval geen sprake is van draagvlak hiervoor. In het geheel niet zelfs. Dat zal op basis van alles wat nu is ingediend uw conclusie moeten zijn.</p>	<p>Wij nemen kennis van uw gemaakte opmerkingen over het Addendum Voorkeursalternatief en dat hiervoor geen draagvlak is bij u en verder dat u niet akkoord bent met het Addendum Voorkeursalternatief.</p> <p>De bijlagen 29 en 30 laten wij evenals onder 1.2 onbesproken omdat indiener niet concreet aangeeft waar hij zich – voor wat betreft deze bijlagen – precies op beroept.</p>
4	n.v.t.	<p>De indiener geeft aan dat de otter zich steeds verder verspreidt over Nederland en ook Zuid-Holland. Grote rivieren met de uiterwaarden en de verbindingen naar watergangen in het achterland spelen hierbij een belangrijke rol. Dat geldt zeker ook voor het traject langs de Lek waar de dijkversterking gaat plaatsvinden. Op verschillende plekken zoals bij Nieuwpoort, Langerak en de Zouweboezem zijn al otters waargenomen.</p> <p>De indiener vindt dat de inrichting van de dijkversterking interessante en kostenefficiënte meekoppel-kansen biedt om ervoor te zorgen dat de otter veilig kan migreren langs de oever van de Lek en ook zijn weg naar watergangen (denk aan: Oude Zederik, de Smoutjesvliet en de Ammersche boezem) in de Alblasserwaard kan vinden.</p> <p>De indiener pleit ervoor dat bij de inrichting van de dijkversterking rekening wordt gehouden met de otter en andere oevergebonden soorten. De indiener heeft bij een andere dijkversterking voorstellen gedaan met innovatieve oplossingen om faunapassages te creëren die de rivier verbindt met watergangen in het achterland. Oplossingen die goed samengaan met de vereiste waterveiligheid vindt de indiener. Een 'sifon'-constructie of andere constructies zoals een verzonken buis in de weg of een verkeersdrempel zijn zeer wel denkbaar geeft de indiener aan.</p>	<p>Maatregelen ter bevordering van de migratie van onder andere de otter zijn opgenomen in het biodiversiteitsplan. We zullen een haalbaarheidsstudie uitvoeren om de effecten van deze maatregelen op de waterveiligheid te beoordelen. Hiervoor is ook contact geweest met het project Dijkversterking KIIK om geleerde lessen uit te wisselen. We zullen deze maatregelen verder onderzoeken tijdens de uitwerking van het ontwerpproces als mogelijke meekoppelkansen. Deze meekoppelkansen zijn nu ook opgenomen in het MER.</p>

Nr.	Betreffende dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie waterschap/ wijze van verwerking
5	11	Na afronding van de dijkversterkingsmaatregelen heeft de indiener interesse in de berm van het waterschap voor beweiding met schapen.	<p>Uw wens is opgenomen in ons systeem en bij ons bekend. Helaas kunnen wij u niet persoonlijk op de hoogte houden wanneer er gronden van Waterschap Rivierenland beschikbaar komen. U kunt hiervoor onze website in de gaten houden: https://www.waterschaprivierenland.nl/grond-van-het-waterschap</p> <p>Mocht u al grond rondom uw woning huren en deze tijdelijk kwijt raken door de dijkversterking, dan krijgt u uiteraard persoonlijk bericht zodra deze grond weer beschikbaar komt na de werkzaamheden.</p> <p>We kunnen niet garanderen dat beweiding met schapen in de toekomstige situatie mogelijk is, onder andere vanwege de soortenrijke grasbekleding.</p>
6	11	De indiener verzoekt om voldoende ruimte te houden tussen de uitrit van zijn woning en de kruising van de hoofdweg of ventweg (Bergstoep) en de Veerweg (N479). De indiener wenst dat dit ter plaatse een keer besproken wordt met de verkeersdeskundige.	De verkeerssituatie in dit gebied wordt zorgvuldig bekeken door een verkeersdeskundige en wordt meegenomen in het integrale ontwerp. Hoewel de afstand tussen de woning en de N479 niet zal veranderen, worden de verkeerssituaties zeker nog met de bewoners besproken. Dit gebeurt zowel via persoonlijke gesprekken als tijdens een sessie met de bewoners van dijkzone 11.
7	4	De indiener vindt de tekeningen die in de informatieavond op 4-7-2024 zijn gepresenteerd en die in de Nota Addendum Voorkeursalternatief zijn opgenomen niet inzichtelijk genoeg. De indiener geeft aan dat die pas kan instemmen als een en ander duidelijk en gedetailleerder wordt gepresenteerd. Zolang dit niet duidelijk is gaat de indiener niet akkoord met de uitvoering zoals deze ter inzage is gelegd.	We zullen in de volgende fase, wanneer de aannemer aan boord is, het voorlopige ontwerp dat is opgenomen in de Nota Addendum Voorkeursalternatief verder uitwerken. In deze fase zullen er ook gedetailleerdere tekeningen worden gemaakt, die we met u zullen bespreken. Hierdoor wordt ook duidelijk wat de impact op uw percelen zal zijn.
8	6	<p>De indiener geeft aan dat volgens de tekening de steunberm tegen hun schuren aan komt. Dit is volgens de indiener niet mogelijk, omdat deze schuren niet geheid zijn. De kans op verzakking is hierdoor zeer groot, volgens de indiener.</p> <p>De indiener ziet dat de sloot die vanuit de polder komt en helemaal doorloopt langs de schuren er niet meer opstaat. De indiener zegt dat deze sloot heel belangrijk is voor de waterafvoer van de opstallen. Het huis van de indiener blijft hierdoor droog en schimmelvrij.</p> <p>De indiener heeft gezien dat het ontwerp bij hen een maatwerklocatie bevat. Zij zouden graag zien dat de damwand van vak 36a zover mogelijk doorgetrokken wordt richting Lexmond, in ieder geval tot voorbij hun schuren. En ze willen de sloot behouden.</p>	Wij hebben uw gemaakte opmerkingen in beeld en zijn aan het onderzoeken hoe we de schuur en de sloot kunnen inpassen. De onderzochte mogelijkheden zullen we in een persoonlijk gesprek nader met u bespreken.

Nr.	Betreffende dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie waterschap/ wijze van verwerking
9	3 en 4	<p>Op 8 augustus 2024 is de Nota Addendum Voorkeursalternatief Dijkversterking SAFE met bijbehorend Addendum MER Fase 1 Deel A en B ter inzage gelegd. De indiener maakt graag gebruik van de gelegenheid te reageren op de plannen voor de dijkversterking. Hun zienswijze betreft zowel de Nota Addendum Voorkeursalternatief, als het MER.</p> <p>De indiener heeft eigendom direct grenzend aan de dijk. Dit betreft dijkzone 1, 3 en 4. Bij dijkzone 1 hebben heeft indiener geen opmerkingen, mede omdat door het gekozen voorkeursalternatief (verbreding van de binnenberm) geen aantasting van het Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN) en ons eigendom plaatsvindt. De opmerkingen richten zich daarom alleen op dijkzone 3 en 4.</p> <p>Overigens kunnen deze opmerkingen ook gelden voor andere dijkzones.</p>	<p>U geeft in meerdere sub-zienswijzen aan behoefte te hebben aan meer detailniveau in het ontwerp, de effecten en compenserende maatregelen. We proberen per sub-zienswijze meer detail te geven.</p> <p>In HWBP-projecten werken we in opeenvolgende fasen en stappen van grof naar fijn. In de afweging naar het Voorkeursalternatief bepalen we welk kansrijk alternatief de voorkeur heeft boven de andere kansrijke alternatieven. We doen dit op basis van een globaal ontwerp (schetsontwerp/voorlopig ontwerp) van de kansrijke alternatieven per dijkzone en een globale effectbeoordeling in het MER fase 1. Hieruit volgt het gewenste type oplossing en het globale ruimtebeslag. Na de keuze voor het Voorkeursalternatief werken we het ontwerp, de effectbeoordeling, compenserende en mitigerende maatregelen en de planproducten (ontwerp projectbesluit, MER fase 2 en aanvragen voor hoofdvergunningen) in meer detail uit. In die fase tonen we aan dat het project aan alle wettelijke voorwaarden voldoet. Als onverhoopt blijkt dat onderdelen van het Voorkeursalternatief niet vergunbaar zijn, dan kan het nog worden aangepast.</p> <p>De zoektocht naar compenserende maatregelen voor NNN is overigens al wel gestart, parallel aan de procedure voor vaststelling van het Voorkeursalternatief. We zoeken in overleg met de provincie Utrecht en de provincie Zuid-Holland naar mogelijke locaties en maatregelen die daar kunnen worden getroffen.</p> <p>De aandachtspunten die de indiener meegeeft zijn zeer waardevol. We zullen ze meenemen in de vervolgstappen. Ook organiseren we graag een overleg met de indiener om de genoemde aandachtspunten en het vervolgproces te bespreken.</p>
10.1	3	<p>De indienver verzoekt om meer inzicht te geven in de aantasting van het NNN in dijkzone 3 (voor zowel oppervlak, samenhang als de wezenlijke kenmerken en waarden) per dijkvak.</p>	<p>Zie antwoord bij 10.4</p>
10.2	3	<p>Rabatten: In dijkzone 3 (en mogelijk ook in andere dijkzones) vindt tevens aantasting van de rabatten plaats. Uit de stukken blijkt niet duidelijk waar dit exact is en welk oppervlak dit betreft. De indiener vindt aantasting van de rabatten zeer onwenselijk, vanwege de botanische, cultuurhistorische, landschappelijke en geomorfologische zeer hoge waarde. Ook het feit dat aantasting niet te compenseren is, maakt dat rabattenaantasting voorkomen moet worden. De in het MER deel B, paragraaf 4.2.5.1 genoemde mogelijkheid om de aantasting van rabatten te compenseren met informatieborden die wijzen op de verdwenen structuren, mag geen argument zijn om over te gaan tot aantasting geeft de indiener aan. Rabatten zijn zeer oude structuren. Juist de goed ontwikkelde rabatten in de uiterwaarden langs de Lek zijn zeldzaam en alles moet in het werk gesteld worden om deze structuren te behouden. Ze zijn niet alleen cultuurhistorisch en landschappelijk waardevol, maar ook geomorfologisch (vanwege de ligging in een verlande oude stroomgeul van de Lek) en ecologisch waardevol vanwege de aanwezige gradiëntrijke omstandigheden (nat naar droger).</p>	<p>De rabatten naast de rietvelden in het noorden zullen behouden blijven. Echter, de rabatten verder naar het zuiden liggen te dicht bij de dijk. In de MER fase 2 worden de milieueffecten in kaart gebracht, waarbij ook de rabatten worden meegenomen. We onderzoeken daarbij of de plannen haalbaar zijn en goed passen binnen de gestelde uitgangspunten m.b.t. onder andere cultureel erfgoed. In Ontwerpronde 2 houden we rekening met de rabatten om de effecten daarop te mitigeren.</p> <p>Aangezien een binnenwaartse versterking hier niet mogelijk is door de bomen, zullen we naar buiten moeten werken. Ook zijn er verschillende bezwaren tegen een damwand die in deze afweging worden meegenomen, waaronder duurzaamheid, beheerbaarheid en kosten. Bovendien is de kans groot dat een damwand de grondwaterhuishouding verstoort, wat ertoe kan leiden dat het naastliggende bos alsnog zal afsterven.</p> <p>De ecologische waarde van de rabatten die mogelijk worden aangetast is discutabel, aangezien deze voornamelijk door riet worden gedomineerd en de diversiteit beperkt is. De soorten die er voorkomen zijn niet specifiek gebonden aan de rabatten. De hoge floristische diversiteit bevindt zich in de rabatten naast de rietvelden, die zullen worden gespaard</p>
10.3	3	<p>De indiender geeft aan dat in dijkzone 3 in dijkvak 22, 23 en 24 waarschijnlijk aantasting van hun eigendom plaats vindt. Zij kunnen in de documenten die ter inzage liggen niet de exacte locatie en oppervlak van de aantasting vinden. De indiener ontvangt graag gedetailleerde informatie over de eventuele aantasting van hun eigendom. Indien voor de dijkversterking eigendom van hun noodzakelijk is, moet contact worden opgenomen met hun rentmeester.</p>	<p>In de volgende fase, als de aannemer aan boord is, wordt dit voorlopig ontwerp, dat is opgenomen in de Nota Addendum VKA, verder uitgewerkt. Dan komen er ook meer gedetailleerde tekeningen die met de betreffende grondeigenaar besproken worden. Ook wordt dan inzichtelijk wat de impact op uw percelen is en om welke oppervlakte het precies gaat. Wij zullen indien nodig contact opnemen met uw rentmeester. We nemen deze wens op in ons systeem.</p>

Nr.	Betreffende dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie waterschap/ wijze van verwerking
10.4	3	De indiener vindt dat de exacte aantasting in oppervlak van het NNN, de rabatten en hun eigendom in dijkzone 3 bekend moet zijn en een rol moet spelen in de overwegingen wel of niet voor een alternatief te kiezen. Het kan niet worden doorgeschoven naar een volgende ontwerpfase. De indiener verzoekt om deze oppervlakten toe te voegen aan de documenten en daarna opnieuw een afweging te maken.	Op dit moment richten we ons op de totale compensatie per dijkzone. Het is daarom nog niet nodig om dit per dijkvak te weten. We zijn nog bezig met het verder uitwerken van het ontwerp, en daaruit zullen meer details volgen. De aantasting en benodigde compensatie worden ook verder uitgewerkt in de NNN-toetsing. Vanwege de huidige onzekerheden is de compensatie nog niet gedetailleerder weergegeven in het VKA.
10.5	3	In paragraaf 7.7.1 van het Addendum is vermeld dat voor een aantal effecten in dijkzone 3 mitigerende of compenserende maatregelen nodig zijn. Dit betreft o.a. het effect op het NNN. Vervolgens is beschreven dat in de verdere uitwerking van het ontwerp nader wordt bepaald welke compenserende maatregelen nodig zijn en dat dan aangetoond moet worden dat het uitgewerkte ontwerp voldoet aan de NNN-regels van de provinciale Omgevingsverordening. Dit betekent dat op dit moment niet duidelijk is of en hoe er succesvol gebruik gemaakt kan worden van de uitzonderingen op het algemene NNN-aantastingsverbod. Ook is niet duidelijk hoe en waar gecompenseerd kan/gaat worden. Wanneer dit niet bekend is, kan geen goede afweging gemaakt worden tussen de alternatieven. De indiener vraagt een onderbouwing toe te voegen van realistische mogelijkheden waar de NNN-aantasting gecompenseerd kan worden. Daarbij moet ingegaan worden op de locatie en oppervlak van de compensatie, het verwerven van het eigendom door het Waterschap en de natuurpotentie van de compensatielocatie. Dit geldt overigens niet alleen voor dijkzone 3 maar ook voor andere dijkzones waar NNN wordt aangetast.	<p>Hierbij onze reactie op uw opmerking over de strikte voorwaarden voor het aantasten van NNN. U heeft gelijk dat dit alleen mag gebeuren als er een groot openbaar belang mee gemoeid is. De dijkversterking voldoet aan deze eis. Daarnaast moeten er geen reële alternatieven zijn die minder impact hebben op NNN. Dit wordt zorgvuldig onderzocht en onderbouwd in de alternatievenafweging in de Nota Addendum VKA en het bijbehorende (addendum) MER fase 1.</p> <p>Verder moeten er compenserende maatregelen worden getroffen. Hoewel de Nota Addendum VKA nog geen concrete compensatiemogelijkheden bevat, worden deze actief onderzocht. Momenteel zijn we in gesprek met de provincies, Rijkswaterstaat en gemeentes om geschikte locaties en invullingen voor de compensatie te vinden. Deze uitwerking loopt parallel aan de verdere ontwikkeling van het vergunningenontwerp. De compenserende maatregelen zullen na uitwerking worden opgenomen in het projectbesluit Omgevingswet. Mocht het onverhoopt niet lukken om de wettelijk verplichte compenserende maatregelen te treffen, dan zullen we op zoek gaan naar een ander alternatief.</p>
10.6	3	Er wordt over dijkzone 3 alleen gesteld dat een grondoplossing goedkoper is dan het aanleggen van een stalen constructie. In het MER deel B wordt daarover slechts toegelicht dat er een afwijking van 10-30% onder (alternatief 3.1) respectievelijk boven het gemiddelde van de investeringskosten is (alternatief 3.2). Een motivering ontbreekt geeft de indiener aan. Bij alternatief 3.1 vindt veel meer grondverzet plaats dan bij alternatief 3.2, waardoor de scores voor kosten niet logisch zijn. De indiener vindt dat niet duidelijk uit de documenten naar voren komt waarom alleen een stalen constructie een alternatief kan zijn. Een kunststoffen constructie kan ook een mogelijkheid zijn, die waarschijnlijk goedkoper is dan een stalen constructie. Ook verticaal geotextiel is een mogelijkheid. Deze mogelijkheden zijn ook bij dijkzone 2A genoemd als alternatief (waardoor ook op duurzaamheid beter gescoord zou worden). Wanneer dit wordt meegewogen, scoort alternatief 3.2 waarschijnlijk gunstiger op het onderdeel kosten.	Een stalen damwand is veel duurder dan een grondoplossing vanwege de productie van het staal en de grontankers. Het klopt dat een kunststoffen damwand goedkoper is, maar dit lost enkel een pipingprobleem op. In dit dijkvak moet óók een stabiliteitsopgave opgelost te worden, en daarvoor is een kunststof damwand helaas niet sterk genoeg. Hetzelfde geldt voor verticaal geotextiel en dergelijke andere verticale constructies. In dijkzone 2A zijn ze genoemd, omdat daar enkel een pipingopgave speelt en geen stabiliteitsopgave.

Nr.	Betreffende dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie waterschap/ wijze van verwerking
10.7	3	<p>Houtopstanden dijkzone 3: Alternatief 3.2 scoort negatiever (namelijk '- -') voor effecten op houtopstanden dan alternatief 3.1 ('-'). Dit verschil wordt in het MER deel B op blz 53 verklaard: De constructie uit alternatief 3.2 kent een brede zoekzone, die in zijn geheel is meegenomen als te kappen zone. Daarnaast wordt beschreven dat een deel van de houtopstand langs dijkvak 23/24 fungeert als windbreker voor het Viaanse Bos. Kappen van de houtopstand langs dijkvak 23/24, zou leiden tot een veel groter effect (in het Viaanse Bos), waardoor de effectbeoordeling van alternatief 3.2 dubbel negatief is ('- -').</p> <p>Deze redenering is volgens de indiener niet correct: Het is aannemelijk dat niet alle houtopstanden in de zoekzone van alternatief 3.2 gekapt hoeven te worden. Er is dus uitgegaan van een worst case situatie, waardoor dit alternatief te negatief scoort. Daarnaast is de windbreker geen geldig argument: de houtopstand langs dijkvak 23/24 vormt geen windbreker voor het Viaanse Bos. Op grond van het bovenstaande verzoekt de indiener om de score voor alternatief 3.2 voor houtopstanden te wijzigen naar '- '.</p>	<p>Het is inderdaad onwaarschijnlijk dat alle houtopstanden in de zoekzone van alternatief 3.2 gekapt moeten worden, en dat we hier te maken hebben met een 'worst case scenario'. In 2023 is er uitgebreid onderzoek gedaan naar de bestaande houtopstanden langs de waterkering in het Viaanse Bos. Hierbij is geconstateerd dat in het lager gelegen deel de (grond)waterstand erg hoog is en de bomen onderling veel concurrentie ondervinden. Deze bomen zijn kwetsbaar en dit uit zich in de praktijk in een relatief hoge hoeveelheid windworp. De eerste rij bomen, en soms ook heesters, gezien vanaf de waterkering, functioneren nu als windbreker voor het achterliggende deel. Als deze windbrekers vanuit de dijkversterking worden verwijderd, is de kans op schade aan andere houtopstanden in het achtergelegen deel groot. Deze afweging is meegenomen in de effectbeoordeling, waardoor de huidige score is gehandhaafd. In de effectbeoordeling is een tekstuele aanscherping doorgevoerd waarin verwezen wordt naar de rapportage met de boomtechnische onderzoeksresultaten. Om deze redenen wordt de effectbeoordeling niet aangepast</p>
10.8	3	<p>Energie dijkzone 3: Uit het MER deel B, tabel 3-148 blijkt dat de alternatieven 3.1 en 3.2 voor dijkvak 23/24 op het subonderdeel 'energie allebei een '- -' scoren. Daarbij is er wel – worst case – vanuit gegaan dat alternatief 3.2 een stalen constructie betreft, terwijl zoals voor dijkzone 2A wel is beschreven, ook hier geldt dat de duurzaamheidsscore positiever wordt wanneer een kunststof damwand of verticaal geotextiel gebruikt wordt. Dat betekent dat nu mogelijk ten onrechte een te negatief beeld voor alternatief 3.2 wordt gepresenteerd. Dit had conform tabel 3-141 een score van '0/-' moeten zijn.</p>	<p>U hebt gelijk dat een damwand van kunststof minder CO2 uitstoot in verband met de productie van het materiaal, en het benodigde transport van het (veel) lichtere materiaal. Helaas is het plaatsen van een kunststof damwand of verticaal geotextiel in dit dijkvak geen optie, omdat dat enkel oplossingen zijn voor een pipingopgave. Voor de stabiliteitsopgave die hier speelt zijn deze materialen niet sterk genoeg. De constructie moet de gehele dijk op zijn plek houden. Daarom is uitgegaan van een damwand van staal die sterker is, maar wat helaas aanzienlijk meer uitstoot teweegbrengt dan een grondoplossing.</p>
10.9	3	<p>Secundaire grondstoffen dijkzone 3: Uit het MER deel B, tabel 3-148 blijkt dat alternatief 3.1 en 3.2 voor dijkvak 23/24 op het subonderdeel 'gebruik secundaire grondstoffen' respectievelijk een '- ' en een '- -' scoren. De indiener vindt dat de bijbehorende tekst op blz 191 echter leidt tot een andere conclusie: er wordt voor alternatief 3.1 gebruik gemaakt van (een deel) categorie 1 klei. Dit zou op basis van tabel 3-142 en paragraaf 3.7.2.2 moeten leiden tot de score '- -'. De indiener verzoekt dit aan te passen.</p>	<p>U hebt gelijk dat de onderbouwing niet juist is opgeschreven omdat er voor beide alternatieven cat. 1 klei benodigd is. Dit heeft ermee te maken dat het buitentalud geheel uit dit type klei moet bestaan in verband met erodeerbaarheid gedurende hoogwater. Deze kleisoort is schaars. Beide alternatieven behoeven even veel klei cat. 1, doordat het aan de buitenzijde gebruikt wordt (bij beide alternatieven wordt het buitentalud aangepast). De reden dat 3.2 slechter scoort, is omdat het naast cat. 1 klei, ook nog staal behoeft. Het is dus dubbelop ten opzichte van alternatief 3.1.</p>
10.10	3	<p>Totaal score duurzaamheid dijkzone 3 in tabel 7-2: Vervolgens leiden de scores uit het MER tot een totaal score voor duurzaamheid in het Addendum VKA in tabel 7-2. De scores zijn '0' voor alternatief 3.1 en '- ' voor alternatief 3.2. In tabel 7-2 worden alleen de verschillen tussen de alternatieven weergegeven. Uit paragraaf 4.4.6 van de Nota Addendum blijkt dat voor duurzaamheid "de gemiddelde waarde van de drie deelaspecten (conservatief afgerond) wordt weergegeven". De totaalscore voor duurzaamheid voor alternatief 3.1 in tabel 7-2 voldoet hier echter niet aan: immers de waardes van '- -' voor energie, '- ' voor secundaire grondstoffen en '+ ' voor de R-waarde einde levensduur, leiden tot een gemiddelde van $(-2, -1, +1 = -2) / 3 = -0,67$. Conservatief afgerond is dat -1 dus een score van '- '. De indiener verzoekt de score voor duurzaamheid van alternatief 3.1 te wijzigen van 0 naar '- ' conform de systematiek van paragraaf 4.4.6.</p>	<p>U hebt gelijk dat hier wat meer toelichting op zijn plek is. Echter, waar momenteel beide alternatieven '- ' scoren, zou in wezen alternatief 2 veel slechter moeten scoren dan alternatief 1. Het is belangrijk om te benadrukken dat de constructie niet gelijk kan scoren als de buitenwaartse asverschuiving op duurzaamheid. Het zwaartepunten in duurzaamheid zit hem in: productie van staal, uitbreidbaarheid in de toekomst, behoud van waarde, etc.</p>

Nr.	Betreffende dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie waterschap/ wijze van verwerking
10.11	3	De indiener ziet graag van dijkzone 3 een uitgebreide onderbouwing van het feit dat alternatief 3.1 een '+' scoort op draagvlak en alternatief 3.2 een '+' scoort. Het enkele feit dat dit verschil ontstaat door het ontbreken van een mogelijke kap van binnendijkse bomen waardoor de cultuurhistorische waarden aan de binnenzijde behouden blijven bij alternatief 3.1 is volgens de indiener niet voldoende. Er speelt immers ook mee dat bij alternatief 3.1 een grotere aantasting van waarden plaatsvindt dan bij alternatief 3.2, zowel voor wat betreft cultuurhistorie (aan de buitenzijde vanwege aantasting van de rabatten) als voor natuur (NNN-aantasting). Voor die aantasting bestaat geen draagvlak. Het lijkt de indiener daarom correcter dat beide alternatieven identiek scoren qua draagvlak, omdat ze allebei aspecten bevatten die het draagvlak negatief beïnvloeden. De indiener verzoekt dit aan te passen.	Voor de bewoners is het behoud van het bos belangrijker, terwijl het belang van de rabatten veel minder is. De score voor het draagvlak van alternatief 3.1 is daarom aangepast naar een +.
10.12	4	De aantasting van het NNN (zowel oppervlak, samenhang als de wezenlijke kenmerken en waarden) per dijkvak van dijkzone 4 is onbekend. De indiener verzoekt dit toe te voegen en onderdeel te laten uitmaken van de afweging en selectie.	Zie 10.4
10.13	4	De mogelijkheden voor NNN-compensatie voor dijkzone 4 zijn onbekend. Hierdoor is niet duidelijk of de alternatieven waarbij NNN-aantasting plaatsvindt realistisch zijn. De indiener verzoekt de NNN-compensatiemogelijkheden te beschrijven en daarbij in te gaan op de locatie en het oppervlak van de compensatie, het verwerven van het eigendom door het Waterschap en de natuurpotentie van de compensatielocatie.	Zie 10.5
10.14	4	De indiener vermoedt dat de rabatten in dijkzone 4 niet worden aangetast. Wanneer dit het geval is, verzoekt de indiener dit expliciet te vermelden.	Dat klopt, de rabatten worden hier niet aangetast. Dit hebben wij nu expliciet vermeld bij dijkzone 4.
10.15	n.v.t.	De indiener vindt het onduidelijk wat precies wordt bedoeld met ruimtebeslag in de MER. Gaat het om het oppervlak dat op grond van de Omgevingsverordening gecompenseerd moet worden, en/of om het oppervlak dat aangetast wordt, en is die aantasting dan permanent of kunnen de wezenlijke kenmerken en waarden terugkeren?	Het ruimtebeslag betreft het oppervlak NNN dat aangetast zal worden. Deze aantasting is in principe permanent. De compensatieopgave omvat zowel het ruimtebeslag als de extra kwaliteitsbijdrage die door de Provincie Utrecht en de Provincie Zuid-Holland wordt voorgeschreven. Bij tijdelijke aantasting, zoals bij kruiden- en faunairijk grasland door een taludverflauwing, is het uitgangspunt dat er geen compensatie nodig is.
10.16	n.v.t.	Het is voor de aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden volgens de indiener niet correct dat de analyse per dijkzone in de MER uitgaat van het ontwerp waarbij de huidige dijk (teen tot teen) niet is meegenomen. Dat is volgens de indiener niet correct, omdat (een deel van) de huidige dijk ook tot het NNN behoort (meestal de buitenzijde, soms beide zijden). Dit betekent dat ook de huidige dijk meegenomen moet worden bij het bepalen van de aantasting. Het kan ook betekenen dat de juridische compensatieopgave groter is, waardoor er onduidelijkheid bestaat over de haalbaarheid van de compensatiemogelijkheden.	De buitenzijde van het dijklichaam (buitentalud en beheerstrook) is op veel plekken aangewezen als NNN-gebied met kruiden- en faunairijk grasland (N12.02). We hebben dit niet meegenomen in de compensatieopgave, omdat het buitentalud (en beheerstrook) altijd behouden blijft of wordt teruggebracht met minimaal dezelfde oppervlakte aan ecotoop N12.02. Er zijn twee opties: 1. Verflauwen van het buitentalud: hierbij worden de huidige kenmerken en waarden behouden. 2. Buitenwaartse asverschuiving: hierbij worden de kruin en het buitentalud naar buiten geschoven, waardoor de kenmerken en waarden behouden blijven, maar opschuiven. Bij de tweede optie schuiven de teen en beheerstrook naar buiten, wat betekent dat het NNN-gebied aan de buitenzijde van de voormalige teen (en beheerstrook) wordt aangetast, bijvoorbeeld in dijkzone 3. Vanwege het ruimtebeslag en de aantasting van het NNN-gebied buiten de huidige teen (en beheerstrook) zijn compenserende maatregelen nodig. Dit is ons uitgangspunt en we verwachten niet dat de juridische opgave groter wordt. In de NNN-toetsing en het NNN-compensatieplan werken we dit verder uit, parallel aan de uitwerking van het vergunningenontwerp.

Nr.	Betreffende dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie waterschap/ wijze van verwerking
10.17	n.v.t.	<p>Figuur 3-1 uit de Addendum MER Fase 1 Dee B en berekeningsmethode ziet de indiener graag aangepast/nader onderbouwd, waarbij het ontwerp van de dijkversterking moet worden geprojecteerd op het NNN. Wanneer dat niet gebeurt, bestaat volgens de indiener de kans dat ten onrechte aantasting van NNN van de huidige dijk niet wordt meegenomen. Dat kan leiden tot een onderschatting van het aangetaste oppervlak. Dit betekent volgens de indiener ook dat de MER-scores voor effecten op NNN-gebieden voor alle dijkzones (niet alleen de dijkzones die in deze zienswijze zijn benoemd) opnieuw gecontroleerd moeten worden en de afweging en selectie per dijkvak opnieuw uitgevoerd moet worden.</p>	<p>De figuren en beschrijving in de MER zijn aangepast. Met deze aanpassingen verandert het uiteindelijke ruimtebeslag niet. Zie ook de reactie op punt 10.16.</p>
10.18	4	<p>Wanneer (op langere termijn) de wezenlijke kenmerken en waarden kunnen terugkeren, mag volgens de indiener in de MER niet geconcludeerd worden dat er geen sprake is van aantasting van het NNN. De huidige provinciale Omgevingsverordening verbiedt immers (mogelijke) aantastingen van het NNN, waaronder aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, zie ook paragraaf 3.3 van de 'Handreiking bij de regels ter bescherming van het NNN' (zie https://www.provincie-utrecht.nl/media/11249). Als voorbeeld (niet limitatief) noemt de indiener hier de scores voor effecten op NNN-gebieden van alternatief 1 en 3 in dijkzone 4: deze alternatieven scoren nu een '0' voor NNN, maar daarbij is de aantasting van het huidige NNN dat aanwezig is op de dijk (met de huidige natuurwaarden) ten onrechte niet meegenomen. Een score van '-' of '--' zou hier volgens de indiener op zijn plaats zijn.</p>	<p>De dijk is niet meegenomen in de berekening. Voor meer informatie kunt u de toelichting in paragraaf 3.1.3.2 in deel B (figuur 31) raadplegen. De berekening van het ruimtebeslag begint vanaf de teen van de dijk, omdat vanaf daar de nieuwe situatie niet vergelijkbaar is met de oude situatie. Op de nieuwe dijk kunnen vergelijkbare natuurwaarden (NNN) worden gecreëerd, waardoor er geen verlies van oppervlakte is. De omvang van het NNN blijft dus gelijk.</p> <p>We willen in gesprek met indiener graag achterhalen welke specifieke natuurwaarden er volgens hen op de dijk aanwezig zijn. We gaan er nu vanuit dat deze natuurwaarden ook op de nieuwe dijk kunnen worden teruggebracht. Mocht dit niet het geval zijn, dan horen we graag waarom deze natuurwaarden bijzonder zijn en niet opnieuw kunnen worden ontwikkeld.</p>
10.19	3	<p>De indiener wijst project SAFE op het volgende: Op blz 49/50 van het MER deel B wordt voor dijkzone 3 verklaard waarom alternatief 3.1 en 3.2 een score van '-' kennen. Op grond van de beschrijving van de effecten op het NNN had, conform tabel 3-7 uit het MER deel B, een score van '--' moeten worden toegekend. Er wordt immers zowel oppervlakte aangetast als ook de wezenlijke kenmerken en waarden. Op blz 49 en 50 van het MER deel B is immers naast een ruimtebeslag ook 'een verlies van de huidige omstandigheden die niet zonder meer terugkeren' vermeld. De effecten blijven volgens de indiener dus niet beperkt tot de werkzaamheden.</p>	<p>We hebben de beoordeling niet gewijzigd. Wel hebben we de toelichting bij de '-' in het beoordelingskader aangepast. De oorspronkelijke tekst was: "Negatief effect op wezenlijke kenmerken of waarden van Natuurnetwerk Nederland. Effecten blijven beperkt tot de werkzaamheden en functionele eenheden gaan niet verloren. Daarmee wordt bedoeld dat het verlies beperkt blijft tot het ruimtebeslag." Dit hebben we nu verduidelijkt naar: "Negatief effect op wezenlijke kenmerken of waarden van Natuurnetwerk Nederland. Effecten blijven beperkt tot de werkgrenzen en functionele eenheden gaan niet verloren."</p> <p>We hebben deze aanpassing gedaan om de formulering duidelijker te maken. Onze oorspronkelijke bedoeling was hetzelfde, maar blijkbaar was dit niet duidelijk genoeg. We hopen dat het nu beter te begrijpen is.</p>
10.20	3	<p>De onderbouwing van de afweging van dijkzone 3 ziet de indiener graag verbeterd en zij verzoeken enkele foutjes in de toegekende scores te herstellen conform de gepresenteerde methoden.</p>	<p>De door de indiener aangestipte punten zijn uitgesplitst en elk apart behandeld. We hebben een aantal aanpassingen doorgevoerd in de onderbouwingen in de MER.</p>
10.21	3 en 4	<p>Door de dijkversterking wordt het NNN aangetast. De berekeningsmethode uit het MER laat volgens de indiener ten onrechte de huidige dijk buiten beschouwing. De indiener verzoekt de berekeningsmethode aan te passen.</p>	<p>U heeft gelijk dat de huidige dijk niet wordt meegenomen in de berekening. Het buitentalud wordt verplaatst naar de rivier, maar blijft binnen hetzelfde NNN-gebied. Het deel tussen de oude en nieuwe teen van de dijk wordt wel als ruimtebeslag beschouwd, waarmee we de hoeveelheid ruimtebeslag niet onderschatten. In de MER voegen we nieuwe figuren toe om dit verder toe te lichten. Zie ook opmerking 10.16 voor meer details.</p>

Nr.	Betreffende dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie waterschap/ wijze van verwerking
10.22	3 en 4	Niet bekend is welk NNN-oppervlak waar wordt aangetast, enerzijds omdat volgens de indiener ten onrechte NNN-aantasting op de huidige dijk buiten beschouwing is gelaten, en anderzijds omdat slechts een oppervlak per dijkzone (en niet per dijkvak) is vermeld. De indiener verzoekt alle aantastingen van het NNN te vermelden (ook daar waar de huidige natuurwaarden mogelijk op termijn kunnen terugkeren) en dit per dijkvak weer te geven.	We begrijpen dat er nog onduidelijkheid is over welk NNN-oppervlak precies wordt aangetast. Op dit moment hebben we inzicht in de hoeveelheid compensatie per dijkzone. Dit past volgens ons bij het detailniveau van de huidige ontwerpalternatieven en de afwegingen die daarbij horen. We hebben de benodigde ruimtebeslagen meegenomen; u kunt deze terugvinden in de nieuwe figuren in de MER. Een meer gedetailleerde NNN-toetsing zal plaatsvinden in de volgende ontwerpstep.
10.23	3 en 4	Volgens de indiener blijkt uit de documenten onvoldoende of en waar de rabatten gaan verdwijnen en of en waar het eigendom van de indiener gebruikt gaat worden voor de dijkversterking. Indien voor de dijkversterking eigendom van hen noodzakelijk is, moet contact worden opgenomen met hun rentmeester.	In de volgende stap van het ontwerp zullen we de Nota Addendum VKA verder uitwerken tot een vergunningenontwerp. Dit ontwerp vormt de basis voor het projectbesluit Omgevingswet en de aanvraag van de hoofdvergunningen. Voor deze fase voegen we een aannemer toe aan ons projectteam. Op basis van het vergunningenontwerp maken we ook gedetailleerdere tekeningen, die we met de betreffende grondeigenaar zullen bespreken. Zo wordt duidelijk wat de impact op uw percelen is en om hoeveel oppervlakte het gaat. Indien nodig nemen we contact op met uw rentmeester en verwerken we deze wens in ons systeem.
10.24	3 en 4	Los van het feit dat de indiener het huidige aantal aangetaste hectares NNN onvoldoende en onvolledig onderbouwd vindt, ontbreekt volgens hen ook een beschrijving van de NNN-compensatiemogelijkheden. Dit kan volgens de indiener niet worden uitgesteld naar een verdere uitwerking van het ontwerp, maar moet nu al onderdeel vormen van de afweging en selectie, omdat een goede compensatiemogelijkheid bijdraagt aan het draagvlak en de haalbaarheid van het gekozen alternatief.	Momenteel zijn we in gesprek met de provincies, RWS en gemeentes over de locatie en invulling van de compensatie. In het Voorkeursalternatief worden op dit moment nog geen mogelijkheden voor de compensatie toegevoegd. Zie ook opmerking 10.5.
10.25	3 en 4	De exacte oppervlaktes en locaties van aangetast NNN, aangetaste rabatten en het eigendom van de indiener, alsmede de compensatiemogelijkheden moeten volgens de indiener onderdeel zijn van de te maken afweging en selectie. Het is volgens hen niet juist de exacte impact van de voorkeursalternatieven pas in kaart te brengen nadat de keuze al is gemaakt. De indiener verzoekt daarom de Nota Addendum VKA en het bijbehorende MER aan te passen.	De exacte oppervlakte en locaties van het aangetaste NNN en de aangetaste rabatten zijn meegenomen in de afweging. De impact van de voorkeursalternatieven is reeds in kaart gebracht.
11	3 en 4	<p>De indiener heeft de stukken gelezen met betrekking tot de Nota Addendum VKA. De indiener is het niet eens met de gang van zaken zoals deze zijn uitgevoerd en vindt dat er geen ruimte voor discussie is geweest. Daarnaast ontbreekt een goede uitleg.</p> <p>De indiener sluit zich niet aan bij het gekozen voorkeursalternatief. De indiener geeft aan dat de werkzaamheden grotendeels op zijn eigendom moeten plaatsvinden. De indiener staat niet achter het draagvlak zoals genoteerd in de Nota Addendum Voorkeursalternatief</p>	<p>In de Nota Voorkeursalternatief 2022 is een integrale afweging gemaakt. Op basis daarvan is gekozen voor het alternatief waarbij de binnenberm door grondaanvulling wordt verbreed ter hoogte van uw woning. In de Nota Addendum Voorkeursalternatief 2024 is het ontwerp van deze binnenberm geoptimaliseerd, waarbij de sloot en de bomen naast de berm behouden kunnen blijven. Deze aanpassing geeft geen aanleiding om de eerder gemaakte afweging aan te passen. De keuze voor een grondoplossing blijft gehandhaafd. Dit resultaat is tijdens het gesprek met u gedeeld.</p> <p>Daarnaast willen we benadrukken dat de ontworpen grondberm niet op uw eigendom wordt gerealiseerd. We organiseren graag een vervolgesprek om de inpassing van de grondoplossing te bespreken.</p>

Nr.	Betreffende dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie waterschap/ wijze van verwerking
12	10	<p>Het mogelijke alternatief wat voor het traject van de indiener is besproken (dijkzone 10) valt af, dit terwijl er tijdens de informatieavond is gesproken dat dit een goed alternatief zou kunnen zijn. Hierdoor blijven alleen 10.2 en 10.3 over als zijnde kansrijk. Maar een binnenzijdse verhoging zorgt ervoor dat de indiener de werkzaamheden niet meer kunnen uitvoeren. Simpelweg omdat de verhoging ervoor zorgt dat hun vrachtwagens, en dan specifiek hun melkauto's niet meer boven aan de dijk kunnen komen.</p> <p>De indiener geeft aan hier ernstig beperkt te worden in het uitvoeren van hun dagelijkse werkzaamheden, die 24/7 doorgaan. Tijdens de informatieavonden is hier ook over gesproken.</p> <p>De indiener vraagt zich af of er rekening is gehouden met hun bedrijf. Gezien de mogelijkheid 10.1 is afgeserveerd door u als Waterschap.</p> <p>De indiener vraagt om een toelichting van deze verandering t.o.v. de informatie tijdens de informatieavonden.</p>	<p>In een persoonlijk gesprek met de indiener op 9 oktober 2024 is naar voren gekomen dat de Nota Voorkeursalternatief uit 2022 is doorgenomen. Tijdens dit gesprek hebben wij een duidelijke toelichting kunnen geven, waaronder wat er is opgenomen in de Nota Addendum Voorkeursalternatief.</p> <p>Er is een hoogte-, stabiliteits- en pipingopgave in dijkvak 60. Om de stabiliteits- en pipingopgave op te lossen, wordt een verticale constructie geplaatst, die verder wordt uitgewerkt met de aannemer. Voor de hoogteopgave zijn er twee alternatieven: een binnenwaartse of buitenwaartse kruinverhoging. Vanwege de complexiteit met de nabije bebouwing is er nog geen voorkeursalternatief voor dijkvak 60 bepaald. We hebben ervoor gekozen om de uitvoeringskennis van de gecontracteerde aannemer te benutten.</p> <p>We hebben de situatie ter plekke samen met de indiener bekeken en nemen de aandachtspunten mee in de verdere uitwerking van het plan. We hebben de eis in ons systeem opgenomen dat de oprit van de indiener niet steiler mag worden.</p> <p>Het uitgangspunt is dat we de bedrijfsvoering niet/ zo minimaal mogelijk aantasten. We treden hierover in overleg.</p>
13.1	n.v.t.	<p>Zienswijze, amendement en bezwaar tegen vervolg aanvulling op het Plan van 2022 VKA, tegen deze aanvulling de Nota Addendum VKA Dijkversterking SAFE en tegen Milieu effectrapportage (Addendum MER Fase 1 Deel A en B) van 8 augustus 2024 tot 19 september 2024 en tegen bestaande VKA bezwaren 2022 en aansprakelijkheid!</p> <p>1. Geachte college van dijkgraaf en heemraden en mevr. L. Dijkstra en planmakers, adviseurs en projectmanager.</p> <p>2. Hierbij dien ik mijn zienswijze en bezwaar en amendement in tegen deze Nota Addendum VKA Dijkversterking vervolg SAFE en tegen MER fase 1 Deel A en B.</p>	<p>We nemen dit ter kennisgeving aan.</p>
13.2	n.v.t.	<p>3. Mijn reeds eerdere bezwaren van 2022 en amendement tegen vaststelling besluiten tegen VKA en MER voor dijkversterkingsproject SAFE blijven gehandhaafd en van kracht!</p>	<p>Wij verwijzen u naar de Reactienota Dijkversterking Streefkerk-Ameide-Fort Everdingen, mei 2022. In Bijlage 1 vindt u een overzicht van de reacties op het concept Nota Voorkeursalternatief en/of concept MER fase 1, onder nummer 10, subnummers 1 t/m 6.</p>
13.3	n.v.t.	<p>4. Er is nooit reactie van het waterschap gekomen op mijn verzoek om handhaving open graving illegaal gedempte watergang achter mijn perceel waarbij strafbare feiten zijn gepleegd.</p> <p>5. Er lopen nog procedures van bij Rechtbank Arnhem en Raad van State!</p>	<p>Uw zienswijze heeft geen betrekking op het dijkversterkingsproject en valt buiten het plangebied. We hebben uw zienswijze ontvangen en nemen deze ter kennisgeving aan.</p>
13.4	n.v.t.	<p>6. Bezwaar en amendement tegen Addendum Milieueffectrapportage Fase 1 B projectnr. 100489 en tegen Revisie D1.0 datum 26-7-2024 van adviseur planvorming en manager Integraal Ontwerp en planvorming en tegen vaststelling door projectmanager en College Dijkgraaf en Heemraden!</p>	<p>Uit uw reactie begrijpen wij dat u bezwaar maakt tegen bepaalde functies of termen die worden genoemd in de Addendum Milieueffectrapportage Fase 1, Deel B, pagina 2 Verantwoording. Helaas is het voor ons niet duidelijk wat u precies bedoelt, waardoor we niet inhoudelijk op deze opmerking kunnen ingaan.</p>
13.5	n.v.t.	<p>7. Bezwaar en amendement tegen de inhoud Techniek Wettelijk Kader en Beleidskader</p>	<p>We nemen dit ter kennisgeving aan.</p>
13.6	n.v.t.	<p>8. Bezwaar en amendement tegen dat de Omgevingswet de Waterwet vervangt sinds 1 januari 2024 tbv beleidsbesluit voor ontwerp en inpassing en kaders over secundaire functies van de waterkering Nationaal kader.</p>	<p>We nemen dit ter kennisgeving aan.</p>

Nr.	Betreffende dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie waterschap/ wijze van verwerking
13.7	n.v.t.	9. Bezwaar en amendement tegen Regionaal en Provinciaal kader voor het aspect techniek, waterschap verordening WSRL (vervangt de Keur en Legger sinds 1 januari 2024). OPW 2022 WSRL ontwerputgangspunten primaire Waterkeringen van (beleid van WSRL) bezwaar dat alles in beleid wordt gestopt om procedures te ontduiken!	De door u genoemde documenten liggen niet ter inzage. Het OPW 2022 van het waterschap is opgesteld om duidelijke kaders mee te geven voor de plannen en het uitvoeren van dijkversterkingsprojecten. De procedures worden hiermee niet ontdoken, maar blijven volledig van kracht.
13.8	n.v.t.	10. Bezwaar en amendement tegen Meekoppelkansen gemeente VHL voor aanleg van een rondweg, fiets en voetpaden over, naast en achter mijn perceel tbv woningbouw.	De door u genoemde meekoppelkansen zijn niet opgenomen in de Nota Addendum Voorkeursalternatief. We hebben uw zienswijze ontvangen en nemen deze ter kennisgeving aan.
13.9	n.v.t.	11. En ik eis opengraving illegale slotdemping wat mijn watergang is achter mijn perceel. Alle bagger en slib bevinden zich in die watergang. Er heeft geen schouw plaats gevonden in 2008 + 2009 en vele jaren erna. Er is een watergang gedempt +/- 1000 m2 en verkocht aan project ontwikkelaar voor bouwgrond!	Uw zienswijze heeft geen betrekking op het dijkversterkingsproject en valt buiten het plangebied. We hebben uw zienswijze ontvangen en nemen deze ter kennisgeving aan.
13.10	n.v.t.	12. Bezwaar en amendement tegen de Wet Bodembescherming met de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 die is vervallen met terugwerkende kracht en nu in wil laten gaan bij het verrichten van handelingen in of op de waterbodem incl. grondwater.	We nemen dit ter kennisgeving aan.
13.11	n.v.t.	13. Bezwaar en amendement dat ruimtelijke ontwikkelingen niet worden afgewenteld	We nemen dit ter kennisgeving aan.
13.12	n.v.t.	14. Bezwaar en amendement dat in de nieuwe omgevingswet procedures worden afgeschaft en alles in beleid wordt opgenomen.	We nemen dit ter kennisgeving aan.
13.13	n.v.t.	15. Mijn bezwaar en amendementen van de toekomst visie en omgevingsvisie Lexmond bij Gemeente VHL blijven ook gehandhaafd en van kracht! 2023 + 2024	We nemen dit ter kennisgeving aan.
13.14	n.v.t.	16. A Bezwaar en amendement tegen figuren SA/menSafe figuur 4-6. B Bezwaar en amendement tegen uitbreiding jachthaven Lexmond nabij mijn woning voor Oost-west Achthoven C Bezwaar en amendement tegen aanleg van rondweg naar driemolensweg. D Bezwaar en amendement tegen versterken 216/217 bij de jachthaven. E Het verkochte dijkperceel wordt niet aan derden gegeven, hiervan is akten en blijft gehandhaafd!	16A: Het is voor ons niet duidelijk wat uw bezwaar tegen de figuren precies inhoudt. Hierdoor kunnen we niet inhoudelijk op uw bezwaar ingaan. De figuren blijven daarom ongewijzigd onderdeel van de rapporten. 16B, 16C en 16D: Uw zienswijze heeft geen betrekking op het dijkversterkingsproject en valt buiten het plangebied. Uw zienswijze leidt niet tot aanpassingen in de Nota Addendum Voorkeursalternatief en de Milieueffectrapportage Fase 1 Deel A en B. We hebben uw zienswijze ontvangen en nemen deze ter kennisgeving aan. 16E: Het is voor ons niet duidelijk welk dijkperceel u bedoelt. Hierdoor kunnen we niet inhoudelijk op deze opmerking ingaan.
13.15	n.v.t.	17. Alle schades dienen vooraf te worden vergoed en niet achteraf!	Het project volgt het schadebeleid van WSRL. Voor de realisatie zullen we samen met de aannemer het proces en de invulling van het beleid nader toelichten aan alle bewoners/stakeholders. Ons uitgangspunt blijft om zo min mogelijk schade te veroorzaken.
13.16	n.v.t.	18. Bezwaar en amendement tegen vaststelling archeologie Gemeente VHL en van Waterschap Rivierenland blijft gehandhaafd! Bezwaar door onleefbaar maken van mijn perceel ivm uitbreiding en plannen.	We nemen dit ter kennisgeving aan.

Nr.	Betreffende dijkzone	Ingekomen reactie	Reactie waterschap/ wijze van verwerking
13.17	n.v.t.	19. De paraplu bestemmingsplannen gemeente VHL archeologie is nog niet vastgesteld 8 febr 2024. Ik had bezwaar en amendement ingediend bij gem VHL tegen het omgevingsplan en voormalige bestemmingsplannen! en tegen gemeentelijke archeologische verwachting en beleidsadvieskaart en, waarden kaart 2022 en tegen omgevingsvisie VHL 2023 en blijft gehandhaafd en van kracht	We nemen dit ter kennisgeving aan.
13.18	n.v.t.	20. Bezwaar en amendement tegen vaststelling alle inhoud legenda's	Het is voor ons niet duidelijk wat uw bezwaar tegen de legenda's precies inhoudt. Hierdoor kunnen we niet inhoudelijk op uw bezwaar ingaan. De legenda's blijven daarom ongewijzigd onderdeel van de rapporten.
13.19	n.v.t.	21. Hiermee heb ik u op de hoogte gebracht van mijn bezwaren en amendementen tegen de plannen en besluiten, en tegen de meekoppelkansen gemeente VHL en tegen kadastergrensverleggingen en tegen landjepik en schade en aansprakelijkheid.	We nemen dit ter kennisgeving aan.
13.20	n.v.t.	22. Ik wil schriftelijk alles ontvangen en op de hoogte worden gehouden.	Wij delen standaard alle benodigde informatie vanuit het project met de omgeving om hen goed te informeren over de dijkversterking. Mocht er specifieke informatie ontbreken, dan kunt u hier altijd naar vragen. Ons mailadres is: safe@wsrl.nl

Waterschap
Rivierenland

Waterschap Rivierenland
Postbus 599
4000 AN Tiel
(0344) 64 90 90
www.waterschaprivierenland.nl